

— Özel Öğretim Kurumu Açma, Öğretim Başlama, Nakil ve Devir İşlemleri İşletmeleri Hakkında 29/11/1971 gün ve Şb: 5 420, 15/15 -S: 445

5 — Mihçioğlu Cemal, Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz» Ankara Üniversitesi Basımevi, 1969

6 — Özgüven Ethem, Eğitsel ve Sosyo-Ekonomik faktörler açısından ÜNİVERSİTEYE GİRİŞ SORUNU» Basılmamış Doçentlik Tezi; Hacettepe Üniversitesi, 1974, 373 Sayfa

7 — Özgüven Ethem, «Üniversite Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler», Bir araştırma, Hacettepe Üniversitesi, Ankara 1974.

8 — Özgüven Ethem, «The Problems of the College Entrance Examination and A Selection Model for Use in Developing

Countries», Journal of World Education, 1976, volume 7, No. 3

9 — Özgüven Ethem, Türkiye'de Üniversiteye Girişle İlgili Uygulamalar «Araştırma Dergisi» Ankara Üniversitesi Yayını, 1976 Ankara, 180-198.

10 — Özgüven Ethem, «Üniversiteye Girişte Özel Dershanelerin Rolü» TÜBİTAK VI. Bilim Kongresi, Bilim Adamı yetiştirme Grubu Tebliği, Ankara, 1977 59-72

11 — Özgüven Ethem, «Üniversiteye Giriş Sınavlarının Öğrenci Seçimindeki Rolü» Hacettepe Üniversitesi, Sosyal ve İdari Bilimler Dergisi, 1971 Cilt. 3, Sayı: 2, 105-117.

12 — Türkiye'de Özel Öğretim Kurumları, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü 1974-75

* Ben Kavramı ve Meslek Seçimi

Doç. Dr. Yıldız KUZGUN

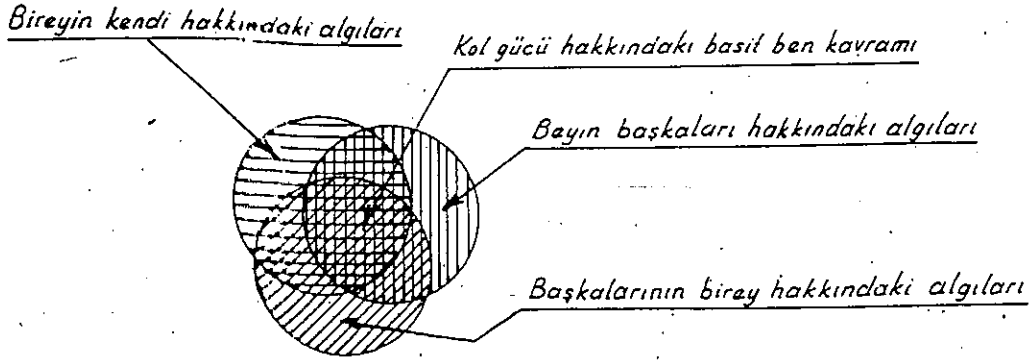
Mesleki rehberliğin başlangıç dönemlerinde meslek danışmanlarından beklenen rol, bireyleri çok çeşitli nitelikler yönünden incelemek ve onların en çok sahip oldukları nitelikleri en fazla ve en az sahip oldukları nitelikleri en az gerektiren niteliklere yerleşmelerine yardımcı olmak; Ancak daha sonraları meslek psikologları ve danışmanlar dıştan bir takım araçlarla saptanan niteliklerine göre bireyleri belirli alanlara yöneltmenin yararlı olmadığını ileri sürmeye başlamışlardır. Meslek seçimi kararının çeşitli gelişim evrelerinde oluşup biçimlendiği görüşünden hareket eden meslek psikologlarına göre, bireyin davranışlarını ve kararlarını onun psikodinamik yapısı, yani bilinçli ya da bilinçsiz gereksinimleri, güdüleri, kendini algılayış biçimi, kendine ve çevresine karşı tutumu ve değerleri tarafından belirlenmektedir. Bu psikodinamik yapıyı anlamadıkça bireyin niteliklerini ölçerek, yani ona dıştan bakarak yapılan değerlendirmeler onun kararlarında etkisiz kalmaya mahkumdür. Bu dönemde Carl Rogers (1959) tarafından ortaya atılan ve kişilik psikolojisinde büyük yankılar uyandıran «Ben Kuramı» (self The ory) kişinin nasıl olduğunun değil, onun kendisini nasıl gördüğünün önemli olduğunu, kişinin davranışlarını, önemli ölçüde, onun kendisine bakış tarzını belirlediğini vurgulamaktadır. Ben kuramı meslek psikologlarını da etkilemiş, meslek ge-

lişimi ve seçimi sorununa ben kavramı açısından açıklama getirilmeye çalışılmıştır.

Bu yazıda Super ve arkadaşlarının (1963) ben kavramının gelişmesi ve bunun mesleki kararlara dönüşmesi konusundaki görüşleri açıklanmaya çalışılacaktır.

«Ben» kavramı insanın kendini görüş ve algılayış biçimi olarak tanımlanabilir. Kişinin «ben»i hakkındaki tasarımı ise bir gelişim süreci boyunca oluşur.

İnsan dünyaya geldiği andan, hatta belki doğum öncesi dönemden itibaren gerek kendi bedeninden, gerekse çevreden çok çeşitli uyaranlar almaktadır. Bu uyaranlar duyu organları aracılığı ile merkezi sinir sistemine gitmekte ve orada duyum izlenimlerinin anlamlı bütünler halinde yorumlanması yolu ile birleşmesi ile de kavramlar meydana gelmektedir. Böylece, bebek çevresindeki nesnelere ve kişileri tanımaya, onları birbirinden ayırt etmeye başlamaktadır. İnsan çevresi ile etkileşimini sürdürürken bir yandan da kendine ilişkin algılar oluşturmaktadır. Bebek bacaklarını sallayarak ellerini çırparak vücudunu çeşitli yollarla tanımaya ve giderek kendini diğer varlıklardan, diğer insanlardan ayrı ve farklı bir varlık olarak algılamaya başlamaktadır.

Şekil I. Basit ben kavramı

İnsan çevresi ile etkileşimini sürdürdüğüçe tıpkı tahtanın sert olduğunu, suyun ısıtılıp ateşin yakıldığını öğrendiği gibi, fiziksel yapısı, beden gücü, el - göz işbirliği, soyut kavramları öğrenme gücü ve daha sayılamayacak kadar çok özellikleri hakkında bir fikir sahibi olmaya başlar. Super'e göre, bir kimsenin belli bir özelliği, örneğin kas gücü hakkındaki algılarının bütünleşmesi ile o kişide o özelliği hakkında bir ben kavramı oluşur. Bunu Super şöyle bir örnekle açıklamaktadır : Bir kimse kol kaslarını yoklayabilir ve onların sertliğini hissedebilir. Başkalarının kaslarını yoklar, ayrıca onların kendi kas gücü hakkında bir ben kavramı oluşturur (Şekil I). Bu basit ben kavramı, bacak kaslarının kuvvetli, fiziksel baskıya dayanıklılık gibi başka basit ben kavramları ile birleşerek «Beden Güç» niteliği hakkında bir ben kavramı meydana gelir (Şekil II).

Şu halde kısaca özetlersek, basit ben kavramları anlam kazanmış ve isimlendirilmiş ben algılarıdır. Basit ben kavramları, ilgili diğer ben kavramları ile birleşerek, belli bir özelliğe ilişkin karmaşık benlik kavramını meydana getirirler. İnsan boşlukta kendine anlam veremeyeceği için ben kavramları bir rol, bir durum, bir pozisyonda, bir iş yaparken bir takım ilişkiler sistemi içinde davranırken oluşurlar.

Birbirinden farklı çok sayıda özelliklere ilişkin ben kavramları da birbirini etkileyerek, birbirleri ile birleşerek «ben kavramları sistemini» meydana getirir. Psikolojik danışmada sık sık sözünü ettiğimiz «Benlik Kavramı» ya da «Benlik Tasarımı» deyimini kast edilen budur (Şekil III).

Ben Kavramının Boyutları

Ben kavramı sistemini oluşturan özelliklerin herbiri diğerinden farklı olmakla birlikte bunlar arasında bazı yönlerden benzerlikler vardır. Super bunlara «Ben kavramı Boyutları» demektedir.

Belli bir özelliğe ilişkin boyutlar şunlardır:

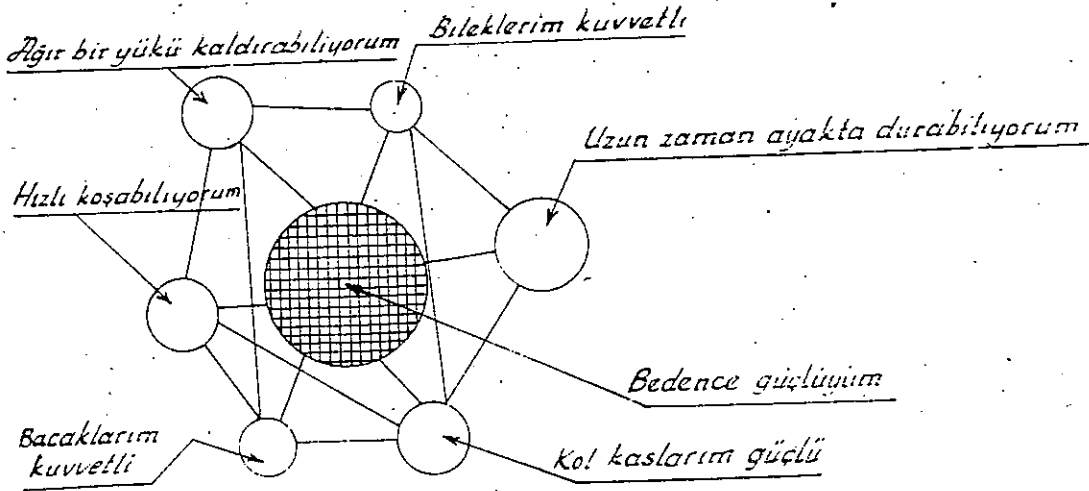
1 — Açıklık

Açıklık bir niteliğin farkında olma derecesini, niteliğin keskinlik derecesini gösterir; ya da başka bir deyişle, belli bir özelliği diğer özelliklerden, örneğin dost canlısı olma özelliğini, işbirliğine yatkınlık ya da bağımlılıktan ayırabilme derecesini gösterir. Bu da bireyin kendini etrafıca betimleyebileceği bir ifade zenginliğine, geniş bir sözcük dağarcığına sahip olması ile ilişkilidir. Kendini anlatırken kişinin kendiliğinden kullandığı sıfatların keskinliği ve özgürlüğü o kişinin kendince açıklık kazanmış özellikleri hakkında bir fikir verebilir. Açıklık, yaş, zekâ ve geçirilen yaşantıların niteliği ile ilişkilidir. Örneğin kendini çeşitli ders ve ders dışı etkinliklerde denemiş olan bir genç, çeşitli yetenek ve ilgiler yönünden ne durumda olduğunu, bu yaşantıları geçirmemiş kimseden daha açıklıkla belirtebilir.

2 — Soyutluk

Bu boyut, bir kimsenin kendini somut terimlerle değil, genel ve soyut terimlerle anlatılma gücünü gösterir. Biraz önce değindiğimiz gibi, bir kimse ben kavramına erişirken bir takım somut yaşantılardan geçmektedir. Ancak, kişi bu niteliğini soyut terimlerle ifade edildiği oranda, bu yaşantılarını açık ve belirgin bir kavram haline dönüştürdüğüne hükmedebiliriz. Kuşkusuz bu da yaş, zekâ ve eğitim ile ilişkili bir yetidir.

3 — Gelişmişlik

Şekil II. Karmaşık ben kavramı

Bu boyut, özellikleri ifade eden kavramların geliştirilmesi demektir. Örneğin iki kişi kendilerini sessiz, çok arkadaş sahibi olmaktansa birkaç yakın dostu tercih eden kişiler olarak derecelenebilirler. Ama bunlara kendilerini anlatma fırsatı verilirse, biri sessiz oluşunu, ötekinden daha ayrıntılı bir biçimde anlatabilir. Örneğin büyük gruplarda pek konuşmayıp sessiz durduğunu ama bir kere konuşmaya başladığı oldukça konuşkan olabileceğini, hele küçük gruplarda gerçekten konuşkan olduğunu söyleyebilir. Geliştirme, içgörü ve yaşantıların zenginliği ile yakından ilgilidir.

4 — Kesinlik

Ben kavramının kesinliği, bireyin özellikleri kendisine affetmedeki güveni ve kararlılığıdır. Örneğin bir kimse makinelerle uğraşmaktan, onları onarmaktan, çalıştırmaktan hoşlandığını kesinlikle belirtebilirken bir başkası henüz bu alandaki ilgisinden emin olmayabilir. İçgörü kazandıran yaşantılar bu özelliği geliştirebilir. Bu karar verme davranışı açısından önemli bir boyuttur.

5 — Kararlılık

Ben kavramının kararlılığı, bu kavramlarının zaman boyunca değişmezliğini gösterir. Bir kimse bugün kendini mekaniğe, bir başka gün iş - ticarete ya da yönetime karşı ilgi görebiliyorsa benin bu boyutlarının henüz bir kararlığa erişemediği söylenebilir. Bir kimse kendini devamlı olarak belli bir biçimde algılasa, karar vermesi için oldukça sağlam bir temele dayanıyor demektir. Bu kimse, tasarımlarını sık sık değiştiren kişiye göre rahat kolay karar verecek ve kararlarından

daha hoşnut olacaktır. Aşağı düzeydeki kavramlar üst düzeydeki kavramlara göre daha az kararlı olabilir.

6 — Gerçeklik

Ben kavramının gerçeklik boyutu, bireyin herhangi bir özelliği hakkındaki tasarımı ile onun bu özelliği hakkında ölçme araçları ile dıştan elde edilen veriler arasındaki uyuma derecesini gösterir. Bireyin kendini algılaması ile test puanları, öğretmen ya da akran değerlendirmeleri arasındaki uyuma derecesi buna örnek olarak verilebilir. Gerçeklik yaşla ve özelliğin türü ile ilgili görülmektedir.

Kabul boyutu kişinin sahip olduğu özelliklerden memnun olma, onu benliğinin bir parçası sayıp benimseme isteğini gösterir. Örneğin kişi girişkenlik ve nüktedanlık özelliklerinden çok hoşnut olduğu halde, çabuk öfkelenmesinden ve sabırsızlığından hoşnut olmayabilir. Bu hoşnutsuzluğun farkında olmadığı gibi olmayabilir de.

Ben kavramı Sisteminin Boyutları

Burada sözü edilen boyutlar Şekil III de örneklendirilen ben kavramları sisteminin özelliklerini açıklamaktadır.

1 — Yapı

Bu boyut ben kavramı sisteminin içsel olarak farklılaşma derecesini, yani, bazı niteliklerin ben'i çok iyi tanımlayıcı olmasına karşılık diğerlerinin ben'i tanımlayıcı nitelikler olarak algılanmayışını gösterir. Yapı, örneğin bir kişilik profilinde sıvriliklerle kendini gösterir. Yapılanmamış ben kavramı özelliklerinin açıkça algılanmayışından ileri

gelebilir. Birey çeşitli nitelikler yönünden kendini açıkça değerlendirememişse, bir kişilik envanterine cevap verirken ya da bir dereceleme ölçeği doldururken genellikle «orta» lara işaret koyacak böylece profili yayvan olacağından yapısal bir özellik göstermeyecektir.

2 — Kapsam

Kapsam ben kavramları sistemini oluşturan özelliklerin çeşitliğini gösterir.

Çok değişik yaşantılar geçiren ve onların anlamı üzerinde düşünen bir kimse olasılıkla çok değişik ben algılamalarına sahip olacak ve onları az çok birbiri ile ilgili ben kavramları halinde organize edecek, buna karşılık, yaşantıları sınırlı bir kesimin mal ettiği nitelikler sayı ve çeşit bakımından sınırlı olacaktır. Kapsam, zekâ ve uyum ile de ilgilidir.

3 — Esneklik

Ben kavramlarının esnekliği bireyin yeni verileri, yaşantı ürünlerini benlik tasarımı-na özümlemekteki rahatlığı olarak tanımlanabilir. Yani esenlik yeni algıların ışığında ben kavramını değiştirebilme rahatlığıdır. Esneklik «gerçekçiliğin» bir belirleyicisi olarak görülebilir. Bu özellik «kabul» ve «kararlılık» boyutları ile ilişkilidir.

4 — Ahenk

Ben kavramı sisteminin bağdaşım, iç tutarlılık olarak adlandırılabilen bir boyuttur. Ahenk, uyumlu ilgili olup çatışmanın olmayışını, kişiliğin bütünlüğünü gösterir. Bu da karar verme sürecinde önemli rol oynayan bir etkidir. Örneğin bir kimse hem yüksek öğrenime ilgi duyuyor, önem veriyor, hem de bunun için gerekli yeteneklere sahip bulunuyorsa ben kavramı uyum içindedir denir.

5 — Kendine Özgünlük

Ben kavramı sisteminin bu yönü kişinin kendini, başkalarını gördüğünden farklı şekilde görüşünü ifade eder. Başka bir deyişle, kişinin kendini değerlendiren farklı biçimde betimlediğini ifade eder.

6 — Duygusal Yatırım

Bu boyut ben'e atfedilen özelliklerinin her birine heyecanlı ya da duygusal yatırım miktarını gösterir. Özelliklerden hangilerinin çalışmalarına rağmen savunulmakta, hangilerinin korunmaya çalışılmakta olduğunu ifade eder.

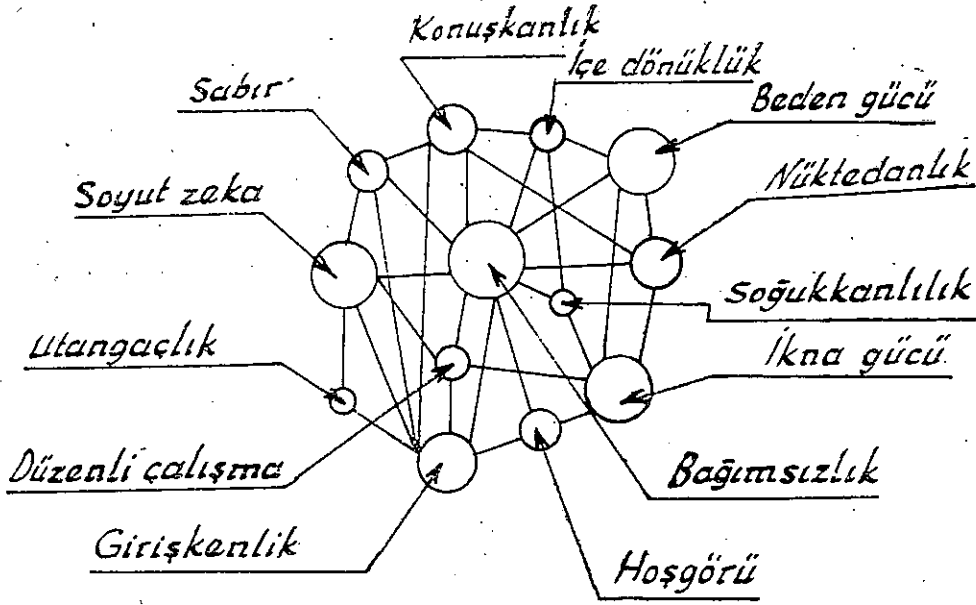
Yukarıda oluşumunu ve boyutlarını açıkladığımız ben kavramını genellikle kendini koruma eğilimi göstermekte, hatta bazı hallerde

ancak ben kavramına uygun yaşantılar sembolize edilip, bilinç düzeyinde irdelenmekte ve ben kavramının pekişmesine yardımcı olmakta, ben kavramı ile uyumsuz yaşantıları bilinç dışına itilmeye, kabul edilmemeye başlanmaktadır. Bu oluşan ben kavramı artık yeni yaşantıların kazanılmasında aktif bir rol oynamakta, davranışın en önemli belirleyicilerinden biri haline gelmektedir. Yani bireyin davranışları, kendisini ve çevresini yorumlayışına göre biçimlenmektedir. Meslek seçimi karar da bir davranış olarak bireyin ben kavramından etkilenmektedir. Super'e göre meslek seçimi benlik tasarımının mesleki terimler halinde ifade edilmesidir. Bir kimse meslek seçimini, çeşitli yaşam evreleri boyunca durmadan gelişen ve yenilenen ben kavramını belli bir ya da birkaç mesleğe yansıtmak suretiyle yapmaktadır. İnsanlar hem ben kavramları hem de bunu mesleki terimlere dönüştürmede birbirlerinden ayrılırlar. Örneğin bedence güçlü ve atletik yapılı bir kişi olduğunun farkına varan bireyin mesleki kararı, müzik yeteneğini farkeden kişinin mesleki kararından farklı olacaktır.

Ben kavramının mesleki ifadelerle dönüştürülmesi işlemi iki alana ait, ayrı iki dilin anlaşılması ile incelenebilir. Bunlardan birincisi «Psikolojik konuşma dili», ikincisi «mesleki konuşma dilidir.» Ben kavramını oluşturan özellikler, «ben» diye başlayan ve bazı sıfatlarla sona eren ifadeler, birinci alana ait konuşmayı gösterir. Bu bireyin kendini ve başkalarını betimlemekte kullandığı tüm psikolojik terimlerden oluşur (ben zekiyim, ben şişmanım gibi)

Kişinin meslek konuşmasına gelince: Her toplumda belli meslekler hakkında doğru ya da yanlış, yaygın ya da sınırlı, bazı kalıplaşmış fikirler, önyargılar vardır. Yani, belli bir mesleği icra eden kimselerin belli bazı psikolojik özelliklere sahip oldukları düşünülür. Bir şöför, bir evkaf memuru, bir kasap yada öğretmeninden söz ettiğimizde her biri için farklı kişilik örüntüleri zihnimizde canlanır. Bu kalıp fikirler, kişilik ile meslek arasında ilişki olduğu, belli bir kişilik örüntüsüne sahip kimselerin belli bir meslekte ya da meslek grubunda kümeleştiği ve mesleki etkinliklerin de bazı ilgi ve eğilimleri geliştirerek, benzerliği arttırdığı yolundaki kuram ve bulgulara uygun düşmektedir. (Holland 1959, 1966).

Bu kalıp fikirler yani mesleklere çevrenin bağladığı ve kişinin benimsediği sıfatlar onun meslek dilini oluşturur. «Ben Kuramı»na göre örneğin «ben doktor olmak istiyorum» ifadesi «ben zeki, çalışkan ve sabırlıyım» Psikolojik dilinin, meslek diline tercümesinden başka bir şey değildir. Ya da «Ben hukukçu ol-

Şekil III. Ben kavramları sistemi

mak istiyorum» demek «ben sosyal sorunlarla ilgili ve onları anlayıp çözmeye yetenekliyim, toplum değerlerinin korunmasına önem veriyorum, insanlara düşüncelerimi aktarıp onları ikna etmekten hoşlanıyorum» demektir. Ya da «kuramsal düşünmeye yatkın bir kafam var, içe dönük bir insanım» demek te olabilir. Bunun doğrusunu anlamak için kişinin sözlüğüne başvurmak gereklidir. Kişinin sözlüğü, meslek konuşmasının yüklemelerinde karşılığını bulan psikolojik konuşma yüklemelerinin listesinden oluşur. Böyle bir eşdeğerlik sözlüğüne herkesin sahip olduğu varsayılır. Bu sözlükte bazen ifadelerin pek uyummadığı görülür. Yani kişi tamamen doyum sağlamadığı bir işe girebilir. Fakat iş hiç değilse, ben kavramının bazı öğelerini ihtiva etmelidir.

Psikolojik konuşma dilinin, mesleki konuşma diline nasıl dönüştürüldüğünü bir örnekle açıklayalım :

Bireyin zekâ, uyumluluk ve geniş görüşlülük niteliklerine ilişkin ben kavramı, yani psikolojik konuşması «Ben zeki, uyumlu ve geniş görüşlüyüm» şeklinde olsun. Aşağıdaki dört mesleğe ilişkin kalıp yargıları, yani mesleki konuşma dilide,

- 1 — Doktor = Zeki, Uyumlu, Geniş görüşlü
- 2 — Sanatçı olacağım = Zeki, Uyumsuz, geniş görüşlü
- 3 — Şoför olacağım = Zeki, Uyumsuz, dar görüşlüyüm % 33

görüşlüyüm % 33

4 — Kaçakçı = Aptal, Uyumsuz, dar görüşlü biçiminde olsun.

Bireyin psikolojik konuşmasının meslek konuşmasına dönüşümü şöyle olacaktır.

Doktor olacağım = Zeki, Uyumlu ve geniş görüşlüyüm % 100
 Sanatçı olacağım = Zeki Uyumsuz, Geniş görüşlüyüm % 67
 Şoför olacağım = Zeki Uyumsuz dar görüşlüyüm % 33

Kaçakçı olacağım = Aptal, Uyumsuz, dar görüşlüyüm % 00

«Ben zeki uyumlu ve geniş görüşlü bir insanım» şeklindeki psikolojik dil, «ben doktor olacağım» şeklinde bir meslek diline tercüme edildiğinde iki dilin uyumması ve birleşmesi yüzde yüzdür. Anı kişi ben sanatçı olacağım dediğinde % 67, şoförde %33, kaçakçı da ise sıfırdır.

Bu durumda denilmektedir ki bir kimse benlik kavramını değiştirmedeği takdirde, benlik kavramına çok ters bir mesleği düşünmeyecek, örneğin kaçakçı olmak istemeyecektir. Görüldüğü gibi çok çeşitli meslekler, çok çeşitli derecelerde bireyin ben kavramı ile uyum görülmektedir. Uyuma derecesi düşük olduğu oranda mesleki uyum da düşük olacaktır.

BEN KAVRAMI KURAMI VE MESLEKİ DANIŞMA

Ben kavramı çevre ile etkileşim sonucunda oluşur ve gelişir. Aynı şekilde paralel olarak zaman zaman verilen ve giderek olgunlaşan kararların ürünü olmaktadır. Burada danışmanlara düşen, rol, bireyin hem kendini hem de çevresini doğru ve ayrıntılı bir biçimde tanımasına olanak verecek fırsatlar hazırlamak olmalıdır. Gerçekçi bir ben kavramına sahip olan bir kişi için okul danışmanının yapacağı yardım, iş ve meslek dünyasının gerçeklerini doğru ve ayrıntılı biçimde yansıtmaktan ibaret olabilir. Ancak bazı danışanlar, çarpıtılmış bir ben kavramı ile mesleki danışmaya başvururlar.

Mesleki danışmaya gelen danışanlarda «ben kavramı» açısından karakteristik olan sorunlar şunlardır.

1 — Bazı danışanlar hiçbir şeyi iyi yapabileceklerine inanmazlar. Bu nedenle de kendilerine hiç bir zaman doyum sağlayamayacak bir mesleği seçerler. Başarısızlık korkusundan, gerçek ilgi alanlarına yalnız vakit geçirmek için eğilirler. Çoğu, seçtikleri mesleğin doyum sağlamayacağını farkındadırlar. Bu tip danışanlar çoğunlukla hiç bir şeyi beğenmeyen ana - babaların çocuklarıdır.

2 — Pek çok insan seçtikleri mesleğin onlara belli bazı nitelikleri kazandıracağına, beğenmediği bazı niteliklerini meslek yolunda değiştirebileceklerini sanırlar. Örneğin, insanlarla etkileşim kurmada zorluk çeken bir kişi diplomatik mesleği yoluyla bu eksikliğini giderebileceğini umar.

3 — Hiç bir işin kendilerine doyum sağ-

lamayacağını düşünenler vardır. Bu düşünce bireyin kararlı bir ben kavramına ulaşamamasından ortaya çıkabilir. Aslında kim olduğunu ve ne yapabileceğini sürekli sormaktadır. Fakat bu sorulara verebilecek kesin bir cevabı yoktur. İlgili alanı devamlı değiştirir. Bu tip bireyler çocukluklarından iyi modellerle karşılaşmamış olabilirler.

Bu tür sorunları olan bireylere yardım için herşeyden önce onların benlik kavramının düzenlenmesine çalışmak gerekir.

Bu da ben kavramının yeniden düzenlenmesine, çarpıtılmış ya da yadsınıp bilinç dışına atılmış yaşantılarına «ben»e katılmasına ve kişiliğin bir yönü olarak benimsenmesine yardımcı olacak yaşantıların kazandırılması süreci, kısacası, Psikolojik danışma yardımı ile gerçekleştirilir.

KAYNAKLAR

Holland, L.J. A Theory of Vocational Choice. Journal of Counseling Psychology. Vol: 6 No. 1, 1959, Pp: 35 - 45

Holland, J.L. Explorations of a theory of vocational choice: IV. Vocational preferences and their relation

Rogers, C.R. A. Thory of therapy, Personality and Interpersonal relationships, as developed in the client - centered fromework. In S. Koch (Ed). Psychology : a study of a science. Vol. 3. New York : Mc Graw Hill, 1959, 184 - 256

Super, D., Straushevsky, R., Matlin, N., Jordaan, J.P. Career Development : Self - Concept Theory. New York : College Entrance Examination Board. 1963.